

Наукова інформація

«Кочубіїв – Хаджибей – Одеса»

28-29 травня 2015 року в Одесі на базі Одеського національного політехнічного університету пройшла перша всеукраїнська наукова конференція «Кочубіїв – Хаджибей – Одеса», присвячена 600-річчю міста. Організатором конференції виступила кафедра історії та етнографії України Одеського національного політехнічного університету (завідувач – доктор історичних наук, професор Григорій Гончарук).

Від XIX ст. одеські історики професори Пилип Брун, Олексій Маркевич, Володимир Яковлев, Василь Надлер та ін. звертали увагу на першу письмову згадку 1415 р. про Кочубіїв, який пізніше називали Качибеем та Хаджибеем. На початку 1795 р. це місто було перейменовано на Одесу. Зазначена згадка мала місце в «Історії Польщі» Яна Длугоша та пов'язана з відправленням польським королем Владиславом Ягайлом допомоги зерном Константинополю зі «свого королівського порту Кочубіїв». 1994 р. одеський історик Олександр Болдирев опублікував книгу «Одесі – 600», де обґрунтував необхідність перенесення офіційної дати заснування Одеси на 1415 рік

Цього року, коли виповнилося рівно 600 років від зазначеної згадки більше 50 дослідників взяли участь у науковій конференції з цього приводу. В матеріалах конференції вміщено публікацію члена-кореспондента НАН України Олександра Реєнта та публікації одеських вчених: від провідних дослідників з історії, археології та етнології (Олени Бачинської, Григорія Гончарука, Тараса Гончарука, Віктора Савченка, Олександра Музичка, Ігоря Сапожнікова, Андрія Шабашова та ін.) до перспективних дослідників-початківців (Олександра Степанченка, Ксенії Сорокіної, Оксани Амеліної, Вікторії Паламарчук та ін.).

На пленарному засіданні, що відбулося 29 травня 2015 р., були присутні не лише вчені, але й представники громадськості (зокрема, гро-

мадської організації «Одесі – 600», одеської Спілки письменників), відомі одеські поети та письменники, журналісти. О. Степанченко в своєму виступі пов'язав першу писемну згадку про Кочубіїв (Одесу) з ідеєю укладення церковної унії, якою тоді переймалися правителі Польщі та Литви Владислав Ягайло та Вітовт. О. Степанченко також визначив точну дату першої письмової згадки про Кочубіїв – 19 червня 1415 р. Виступ І. Сапожнікова викликав дискусію з приводу можливого місця розташування турецької фортеці Хаджибей у XVIII ст., в якій взяв участь дослідник історії фортифікації XV-XVIII ст. Андрій Красножон. Доповідь Т. Гончарука про будівлі Хаджибея (Одеси) 1760-1780-х рр. стала своєрідною екскурсією по османській Одесі та викликала жвавий інтерес присутніх. Керівник управління культури і туризму, національностей та релігій Одеської обласної державної адміністрації Надія Яшан розповіла про заходи, що плануються обласною адміністрацією та міською владою, щодо відзначення 600-річчя з часу першої згадки про населений пункт – попередник Одеси.

Учасники конференції затвердили рекомендації до місцевої влади щодо необхідності відзначення 600-річчя першої писемної згадки про Кочубіїв (Одесу) та прийняли рішення проводити на базі Одеського національного політехнічного університету наукові конференції «Кочубіїв – Хаджибей – Одеса» щорічно.